

2017RGW22

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 20 februari 2017

Voorzitters:

mw. drs. A. Dekker

mw. ir. J.C.V. Vaessen (vanaf agendapunt 3.4)

Aanwezig:

R.W. Krol (gedeputeerde), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), mw. mr. J. Verbeek-Nijhof (gedeputeerde), mw. F.M. Arissen LLB (PvdD), drs. J.G. Boerkamp (D66), mw. E.J. Broere-Kaal (PVV), mw. H Chidi (D66), H. van Deún (PVV), mw.drs. N. Eijsbroek (VVD), mw.ir. A.A. Ens (VVD), drs. J. Germs (VVD), mw. N. de Haan (ChristenUnie), drs. C. de Heer (ChristenUnie), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), ir. H. IJssennagger (PVV), mw. H.J. Keller (PvdD), mw. T. Koelewijn-Koelewijn (CDA), mw.drs. E. Kotkamp (GroenLinks), drs. C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), drs. C. de Kruijf (PvdA), P.C. Kroon MSc (GroenLinks), P. van Leeuwen (SGP), ir. R.G.H. van Muilekom (PvdA), T. van Oosterom (CDA), mw. A.M. Poppe (SP), C. Westerlaken (CDA)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R. Poort (griffier), W. Voorneman-Rikkers (verslag)

1. OPENING EN ALGEMEEN

1.1 Opening

De voorzitter, mevrouw Dekker, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Zoals eerder gemeld, is gedeputeerde Van den Berg in Japan en zal zijn portefeuille worden waargenomen door gedeputeerde Krol.

1.2 Vaststellen agenda

De agenda wordt conform vastgesteld.

1.3 Mededelingen

Geen.

1.4 Verslag Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 23 januari 2017

M.b.t. de tekst

Inzake VAB op pagina 15, 3^e alinea regel 13 de zin als volgt wijzigen: "Gedeputeerde Krol voegt hieraan toe dat de regeling volgens hem bij de herijking PRS/PRV niet is veranderd d.w.z. 1000 m2 voor 1 woning en 2000 m2 voor 2 woningen."

Met in achtneming van voornoemde wijziging wordt het verslag vastgesteld.

N.a.v. het verslag

Ter zake van de Landschapsverordening had GroenLinks in de vorige vergadering willen inbrengen dat signalen zijn ontvangen dat er al vrij veel verkiezingsborden in het landschap staan voordat dit feitelijk mag volgens de provinciale verordening, aldus mevrouw Kotkamp. Geïnformeerd wordt of daarop wordt gehandhaafd.

Gedeputeerde Pennarts moet het antwoord hierop schuldig blijven. Zij zal dit nagaan en zegt schriftelijke beantwoording toe.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Van Oosterom zegt zij eveneens toe te zullen uitzoeken of dit wellicht niet verkiezingsborden betreffen, maar borden van het CDA met een nieuwjaarswens.

1.5 Rondvraag

De heer Van Kranenburg merkt op dat het hem bij de voorbereiding van deze vergadering is opgevallen dat, indien niet wordt ingelogd via de app van de provincie, maar via de provinciale website (Stateninformatiesysteem) een aantal stukken bij de agenda niet zichtbaar is. De Termijnagenda is daar een voorbeeld van. Hiervoor wordt aandacht gevraagd.

De voorzitter geeft aan dat het de bedoeling is dat alle stukken overal aan gekoppeld zijn. Hiernaar zal door de griffie worden gekeken.

De heer Germs merkt, mede namens D66, op dat tijdens het werkbezoek bij Vitens op 6 februari jl. bleek dat niet bekend was dat de Provincie Utrecht op de website de actie Wonen boven drinkwater heeft gelanceerd. Hiervoor wordt, gezien het belang van het onderwerp, aandacht gevraagd.

Gedeputeerde Pennarts onderschrijft het belang van het onderwerp. Dat is ook de reden dat de provincie met Vitens en Oasen, die in de Utrechtse regio water winnen, heeft afgesproken samen op te trekken in de communicatie over de bewustwording van het wonen in een waterwingebied. Het signaal dat Vitens niet op de hoogte was van de campagne verbaast spreekster derhalve. Het is een multimediale campagne geweest, ook veel via facebook. Dat niet iedereen in de regio het heeft gemerkt kan kloppen, omdat niet iedereen in een waterwingebied woont. De provincie heeft er echter wel aandacht aan besteed. De campagne is inmiddels afgelopen. Spreekster zal ervoor zorgen dat de berichtgeving op de provinciale website helder blijft, maar ook dat er een vervolg komt. Het succes van de campagne heeft Vitens geïnspireerd om in Gelderland ook aandacht te vragen voor de bewustwording van het wonen in een waterwingebied.

De bewustwording bij het publiek is overigens gemeten. Er was een nulmeting. Na de campagne zegt 45% van de bewoners in een waterwingebied meer rekening te houden met het schoonhouden van de grond, nu bekend is dat van het grondwater drinkwater wordt gemaakt.

De heer Germs memoreert het initiatiefvoorstel van het CDA over de uitvoering van glasvezel in het buitengebied dat in december 2015 in de Statenvergadering is behandeld. Van de fractie in de Ronde Venen heeft de VVD vernomen dat nabij station Abcoude onvoldoende snel internet is, waardoor Abcoude internationale bedrijven, die zich daar graag willen vestigen, misloopt. De vraag is of daar wat aan kan worden gedaan, zodat het vestigingsklimaat op die plek verbetert en kwalitatief hoogwaardige bedrijven zich daar ook kunnen vestigen.

Gedeputeerde Krol merkt op dat vergelijkbare artikel 47 vragen zijn gesteld door het CDA. De afspraak is dat als schriftelijke vragen zijn gesteld deze ook schriftelijk worden beantwoord. Na de GS-vergadering van 7 maart kan de beantwoording van de vragen van het CDA tegemoet worden gezien. Dat gaat met name over de stand van zaken met de snel internetontwikkeling in het hele buitengebied.

De VVD stelt een aanvullende vraag, die specifiek over Abcoude gaat. In het kader van het initiatiefvoorstel heeft de provincie door marktpartijen een analyse laten maken over de witte vlekken in de provincie Utrecht. Een witte vlek houdt in dat er geen andere mogelijkheden (bv. tv kabel) zijn voor snel internet. Op grond van marktverstoring mag de provincie alleen in de vorm van vraagbundeling een actieve rol spelen als er echt sprake is van een witte vlek. Als dit het geval is in Abcoude, dan wordt dit gebied meegenomen in het kader van het initiatiefvoorstel. Spreker zegt toe de commissie schriftelijk te zullen informeren of het gebied rond station Abcoude al dan geen witte vlek betreft.

Onder verwijzing naar de brief van mevrouw Klaus-Van der Velde over het zwembad in de gemeente Utrechtse Heuvelrug onderschrijft de heer Van Muilekom dat kostbare voorzieningen, zoals een zwembad (wel/geen zwembad, behoud, renovatie), een steeds lastigere discussie wordt. Mevrouw Klaus-Van der Velde vraagt of de provincie daarin wellicht in financiële zin wat kan betekenen, maar voorts stelt zij een punt aan de orde dat de PvdA interessanter vindt, nl. dat een goede spreiding van

zwembaden in de provincie wenselijk is. Blijkbaar komt onderlinge afstemming tussen gemeenten over goed en voldoende zwemwater onvoldoende van de grond.

De PvdA informeert of GS bekend is met de problematiek ten aanzien van de discussie over de zwembaden. Voorts is de vraag of de provincie vindt dat zij als regionaal middenbestuur een stimulerende/ondersteunende rol zou moeten vervullen om een goede afstemming en samenwerking tussen gemeenten te bewerkstelligen, met het doel dat er verspreid over de provincie voldoende zwemwater is. Tot slot is de vraag of de provincie beschikt over financiële instrumenten om hierin iets in te kunnen/willen betekenen.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de voorzitter, antwoordt spreker zich ervan bewust te zijn dat dit onderwerp in geen van de portefeuilles van GS is belegd. Op grond hiervan spreekt hij het College als middenbestuur aan.

De heer Van Kranenburg informeert of er een minimum afstand tussen een kern en de dichtstbijzijnde zwemvoorziening is/zou moeten zijn. Voorts is de vraag of de oproep van de PvdA moet worden gezien als een verzoek om de besluitvorming over de ontwikkeling van zwembaden te centraliseren.

De heer Van Muilekom antwoordt zich niet te wagen aan uitspraken over afstanden. De PvdA acht met name van belang dat de zwemvoorzieningen bereikbaar zijn. De besluitvorming over zwembaden moet in de visie van de PvdA bij de gemeenten blijven. De PvdA is echter van mening dat de provincie er wel voor kan zorgen dat er meer overleg, afstemming en samenwerking komt.

Mevrouw Poppe deelt mede, dat de SP zich aansluit bij de vragen van de PvdA. In aanvulling daarop bevestigt zij dat een zwembad een dure voorziening is voor een gemeente. In dit geval maken ook groepen uit andere gemeenten gebruik van het zwembad. De SP vraagt zich af of er geen mogelijkheid is om die gemeenten mee te laten betalen aan dat zwembad en of het College wellicht kansen ziet om die gemeenten daarover om de tafel te krijgen.

De heer Germis deelt mede contact te hebben opgenomen met mevrouw Klaus-Van der Velde en haar te hebben uitgelegd dat de verantwoordelijkheid voor hetgeen zij in haar brief aan de orde stelt in principe bij de gemeente ligt en dat de provincie verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het zwemwater.

De VVD pleit ervoor dat de provincie vasthoudt aan haar kerntaken en zich derhalve niet bemoeit met zwembaden; dat moeten gemeenten onderling regelen.

De heer Boerkamp merkt op dat D66 de zorg die door de PvdA en de SP is geuit over het beschikbaar zijn van zwembaden deelt. Desalniettemin acht D66 het toch in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug waar zij haar voorzieningen voor haar inwoners legt. Dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug met haar omliggende gemeenten contact heeft over zwembaden waar groepen vanuit andere gemeenten gebruik van maken zou D66 willen aanmoedigen. D66 ziet geen formele rol voor de provincie zolang een en ander niet echt tot aantoonbare problemen tussen die gemeenten leidt.

De heer Van Leeuwen merkt op dat de SGP op het standpunt staat dat de provincie zich in principe niet moet bemoeien met zaken waarover zij niet gaat. Hooguit zou in een gesprek met gemeenten kunnen worden verzocht er serieus naar te kijken.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks zich aansluit bij het betoog van D66. GroenLinks begrijpt de zorg en ziet het belang van spreiding op het moment dat zwembaden gesloten moeten worden, maar de vraag is in hoeverre dat een taak voor de provincie is. Wat GroenLinks betreft vooralsnog niet, omdat dit dan ook de vervolgvraag oproept waarin de provincie nog meer, als het om sportvoorzieningen gaat, haar verantwoordelijkheid zou moeten nemen. Dat gaat GroenLinks te ver.

De heer Van Oosterom geeft aan dat het CDA het in eerste instantie als een gemeentelijke taak ziet. De problemen die door de PvdA worden geschetst, worden echter erkend. Gemeenten zitten veelal niet ruim bij kas en zwembaden betreffen een dure voorziening, maar het is wel van belang dat ze er zijn. Op grond hiervan pleit het CDA ervoor dat de provincie, als gemeenten daarom vragen, positief meedenkt.

Mevrouw Hoek deelt mede dat 50PLUS zich aansluit bij het betoog van het CDA.

De heer Van Deún geeft aan dat de PVV dit niet als een rol voor de provincie ziet. De PVV kan zich overigens wel voorstellen dat de provincie een bemiddelende rol vervult als de discussie tussen gemeenten op dit punt stukt. Uit de brief maakt spreker op dat dit thans nog niet aan de orde lijkt te zijn.

De heer Van Kranenburg merkt op dat de provincie zich in de visie van de ChristenUnie in principe niet zou moeten bemoeien met de vestiging van zwembaden of de onderlinge verdeling daarvan. De provincie is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het zwemwater. De ChristenUnie sluit zich overigens aan bij het betoog van het CDA.

De heer Van Muilekom geeft aan dat ook de PvdA op het standpunt staat dat de verantwoordelijkheid voor de zwembaden primair bij de gemeenten ligt. In de visie van de PvdA moet het mogelijk zijn dat gemeenten onderling afspraken maken over het delen van kostbare voorzieningen zoals zwembaden. De PvdA constateert echter dat die afspraken weinig tot bijna niet tot stand komen; het blijkt een lastige discussie. De vraag van de PvdA is of de provincie een stimulerende/ondersteunende rol zou kunnen/willen vervullen om partijen hierover om de tafel te krijgen.

De voorzitter resumeert dat de commissie in deze voor de provincie geen initiërende rol ziet. Indien gemeenten in deze een beroep doen op de provincie zou een bemiddelende rol niet moeten worden uitgesloten.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof bevestigt dat de kwaliteit van het zwemwater, m.n. het toezicht en de handhaving, tot de kerntaak van de provincie hoort. Daarnaast heeft de provincie een taak bij het aanwijzen van open zwemwater, maar dit gebeurt in gezamenlijkheid met gemeenten. Terecht wordt derhalve de conclusie getrokken dat (de spreiding van) zwembaden geen kerntaak van de provincie is. De verantwoordelijkheid en de besluitvorming ligt bij de gemeenten. Op grond hiervan wijst zij op de U10-verbanden; in dat kader hebben gemeenten onderling afgesproken om op thema's met elkaar samen te werken. Zij kan zich voorstellen dat dit bij uitstek een onderwerp is dat in U10-verband zou kunnen worden besproken. Spreekster geeft dit als zodanig als suggestie mee.

De voorzitter sluit de discussie af met de conclusie dat de commissie op het standpunt staat dat dit onderwerp geen primaire verantwoordelijkheid van de provincie is; desalniettemin worden wel mogelijkheden gezien voor een bemiddelende rol op het moment dat gemeenten daartoe een beroep doen op de provincie alhoewel het U10-verband wellicht eerder voor de hand zou liggen.

1.6 Termijnagenda (versie 14 februari 2017)

De voorzitter memoreert dat de Termijnagenda ingrijpend is aangepast. Dit is overigens een nog lopend proces.

Motie 85 Veldwachters

De heer De Heer memoreert de toezegging in de vorige vergadering dat in deze vergadering informatie zou worden verstrekt over de openstellingstoelage voor groenbeheerders en de kosten van groene handhavers. De vraag is of die informatie nog voor medio maart kan worden verstrekt.

Gedeputeerde Krol licht toe dat deze motie een relatie heeft met meerdere portefeuilles, op grond waarvan er een afstemming zal moeten plaatsvinden. Hij gaat er vanuit dat College in staat is om de commissie op dit punt voor de Statenvergadering in maart een antwoord te geven.

Motie 109 Bijdrage Vitens voor ondergrondgebruik

De heer De Heer memoreert, dat hierover op het werkbezoek aan Vitens vragen zijn gesteld. Vitens heeft beloofd dat er voor de zomer nieuws zou komen. De afdoening staat thans op juli 2016. De ChristenUnie stelt voor daarvan juli 2017 te maken en ervoor te zorgen dat het tegen die tijd kan worden geagendeerd.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zegt toe dit signaal te zullen overbrengen aan de verantwoordelijk portefeuillehouder gedeputeerde Pennarts.

Mevrouw Kotkamp geeft in aanvulling hierop aan dat ook onder het kopje Bodem nog een aantal openstaande punten staat met afdoening 2016. In algemene zin wordt verzocht daarnaar nogmaals kritisch te kijken en deze van een nieuwe datum afdoening te voorzien.

Motie 124 Aan de slag met invasieve flora soorten

Mevrouw Kotkamp verzoekt of een concretere datum van afdoening kan worden aangegeven dan 2017. In de schriftelijke beantwoording op eerdere vragen stond dat in maart een inventarisatie bij gemeenten zou worden gedaan. Wellicht is het mogelijk hierin tevens de toezegging over *het gebruik van Round-up in Nimmerdor* mee te nemen. Met een tijdige aanpak van invasieve flora kan het gebruik van o.a. Round-up immers worden voorkomen.

Gedeputeerde Krol bevestigt dat in maart met gemeenten over de invasieve flora soorten wordt gesproken. Het lijkt spreker zinvol het resultaat daarvan af te wachten, alsmede het resultaat van de discussie die daarover met het Rijk wordt gevoerd. Hij kan zich voorstellen dat als datum afdoening april/mei in de Termijnagenda wordt opgenomen.

Volgens spreker zijn de vragen van GroenLinks over het gebruik van Round-up in Nimmerdor inmiddels beantwoord. Hij begrijpt dat GroenLinks ervoor pleit om in een soort allesomvattende aanpak van invasieve flora soorten te trachten het gebruik van Round-up zoveel mogelijk te beperken. Spreker onderschrijft dat het wellicht niet nodig is om gebruik te maken van Round-up als invasieve flora in een vroegtijdig stadium via een andere methode wordt aangepakt.

Motie 5 Ganzen

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks behoefte heeft aan wat nadere informatie over de stand van zaken.

Gedeputeerde Krol memoreert de pilot in de Lopikerwaard. Het lijkt spreker zinnig daarover met elkaar van gedachten te wisselen als de eerste resultaten daarvan beschikbaar zijn.

Mevrouw Kotkamp onderschrijft dat het zinvol is om alternatieve methoden voor de bestrijding van ganzen te evalueren als de resultaten van de pilot bekend zijn. GroenLinks heeft echter behoefte aan wat meer informatie over de voortgang. Zij kan zich voorstellen dat de commissie daarover door middel van een kort memo tussentijds wordt geïnformeerd.

Gedeputeerde Krol zegt dit toe.

De heer De Kruijf informeert of het klopt dat de alternatieve aanpak een plek krijgt in het Faunabeheerplan en of dat plan op korte termijn tegemoet kan worden gezien.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat PS verantwoordelijk zijn voor het Faunabeleid. Dat is naar aanleiding van de Wet Natuurbescherming niet veranderd. Het Faunabeheerplan wordt door de Faunabeheereenheid opgesteld en door GS vastgesteld, hetgeen recent is gebeurd.

Desgevraagd door de heer De Kruijf, zegt spreker toe het Faunabeheerplan, dat door de Faunabeheereenheid in nieuwe samenstelling is opgesteld, ter kennisneming te doen toekomen aan de commissie.

Spreker memoreert hierbij dat vorig jaar is gestart met een pilot voor alternatieve methoden ganzenbeheer. Er mag derhalve nog niet worden verwacht dat daarover in het Faunabeheerplan 2017 als resultaten zijn terug te vinden. Met PS is afgesproken dat gekeken zou worden naar

alternatieve methoden, vervolgens zou worden nagegaan of deze werken en als dat het geval is kan het consequenties hebben voor het beleid.

De heer De Kruijf memoreert dat rondom de invoering van de nieuwe Wet Natuurbescherming monitoring is aangekondigd waarbij wellicht eerst het systeem van monitoring wordt vastgesteld. Dat staat thans gepland in december 2017. Dat lijkt de PvdA rijkelijk ver in de toekomst. Geïnformeerd wordt naar de reden.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat er een aantal supplementen moet worden gemaakt, in het kader van de invoering van de Wet Natuurbescherming; dat vergt enige tijd. Spreker zegt toe dat nader zal worden onderbouwd waarom het december wordt en daarbij het verzoek van de PvdA te betrekken of dit mogelijk eerder kan.

Strategische Agenda

Mevrouw Koelewijn merkt op dat nieuwe accenten Vitaal Platteland is doorgestreept met als reden dat de BOB-procedure Kleine kernen is gestopt. Verzocht wordt om een nadere toelichting. Gedeputeerde Krol licht toe dat PS hebben besloten de BOB-procedure Kleine kernen te stoppen. Het Kleine Kernenbeleid (de verkiezing TOP-dorpen, de glasvezelinitiatieven) wordt gewoon uitgevoerd zij het binnen de kaders van de Agenda Vitaal Platteland, zoals dat met PS is afgesproken in het Meerjarenprogramma.

De heer Germes hecht eraan zijn waardering uit te spreken voor de wijze waarop de Termijnagenda thans is aangepast.

Met in achtneming van het besprokene, wordt de Termijnagenda voor kennisneming aangenomen.

2. WATER

2.1 Voorstel expertmeeting Deltaprogramma

De heer De Heer memoreert dat op de Termijnagenda het idee van een expertmeeting Deltaprogramma is geschrapt en is vervangen voor een Waterdag met andere partners. Wat de invulling van die dag betreft, stelt de ChristenUnie de zoetwatervoorziening in het Groene Hart voor. Binnenkort moet een keuze worden gemaakt op welke manier de zoetwatervoorziening in het Groene Hart moet worden vormgegeven. De ChristenUnie kan zich voorstellen dat de provincie de Waterdag samen organiseert met HDSR. Op het Deltacongres in november 2016 had spreker begrepen dat de provincie in januari al keuzes zou moeten maken; inmiddels heeft hij teruggekoppeld gekregen dat in mei alle feiten op een rij staan. Mei zou in de visie van de ChristenUnie derhalve een goed moment zijn om de Waterdag te organiseren met de partners en door experts de voor- en nadelen van de twee mogelijkheden te laten toelichten.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof memoreert dat op grond van de goede ervaring met de expertmeeting vorig jaar met de gebruikers van het gebied als expert het idee is geopperd dit vaker te organiseren. Daaruit is de suggestie voortgekomen om een Utrechtse Waterdag in het leven te roepen, conform het voorbeeld in Gelderland, dat op initiatief van de waterschappen wordt georganiseerd. In Utrecht is, na overleg, besloten dat de waterschappen en de provincie de Waterdag gezamenlijk zullen organiseren.

De ChristenUnie refereert aan het Deltaprogramma Zoetwater. Met de bestuurders worden thans alle gegevens verzameld over kleinschalige wateraanvoervoorzieningen, maar ook of er naar alternatieven moet worden gekeken, w.o. de permanente oostelijke aanvoer. In het najaar zal een go/no go besluit moeten worden genomen voor de vervolgstappen.

Spreker onderschrijft dat dit een mooi onderwerp zou zijn voor een Utrechtse Waterdag. Mei is dan echter relatief vroeg. Zij stelt voor de Waterdag in het najaar te organiseren, zodat daarin de routekaart in wording over de KWA en het feitenonderzoek ter zake van de permanente oostelijke

aanvoer kan worden meegenomen. De Waterdag zal dan wel meer de sfeer van een expertmeeting dan van een netwerkbijeenkomst hebben.

De heer De Heer deelt mede dat het de ChristenUnie thans met name ging om het onderwerp. Voor wat betreft de planning van de dag, acht de ChristenUnie alleen van belang dat deze tijdig voor het moment dat de provincie en keuze moet maken wordt georganiseerd.

Mevrouw Chidi deelt mede dat D66 het voorstel van de ChristenUnie steunt, evenals de opmerking over de planning. Met betrekking tot de keuze, zijn zowel de provincie als de waterschappen partij. D66 heeft ten behoeve van het maken van die keuze wel behoefte aan een 'onpartijdige' technische uitleg van de twee mogelijkheden. Op grond hiervan verzoekt D66 ook andere partners mee te nemen in dit proces.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks het voorstel steunt.

Met betrekking tot de aanvullende suggestie van D66, merkt spreekster op dat haar ervaring is dat het onderwerp dusdanig complex is, dat zij niet de illusie heeft dat zij als Statenlid ook maar enigszins op dat niveau gaat begrijpen waar het over gaat. Spreekster veronderstelt dat de Statenleden er met name behoefte aan hebben dat de discussie op de Waterdag wordt ingekaderd door de politieke keuzes die voorliggen en niet zozeer door de techniek.

Mevrouw Chidi licht toe dat het haar niet gaat om de techniek te begrijpen. Het gaat D66 erom dat, naast de belanghebbende partijen, ook andere deskundige partijen zonder belang worden uitgenodigd die de provincie zouden kunnen helpen bij de afweging om tot de beste keuze te komen.

Mevrouw Poppe heeft het gevoel dat het over twee verschillende onderwerpen gaat: een breed ingestoken Waterdag en de besluitvorming over de zoetwatervoorziening van het Groene Hart. Afhankelijk van het besluitvormingsproces, kan de SP zich voorstellen dat het wellicht nodig is een extra Waterdag te organiseren in mei voor het Groene Hart.

De heer De Heer licht toe dat bij de zoetwatervoorziening van het Groene Hart 5 waterschappen betrokken zijn. Op het Deltacongres vernam spreker dat de waterschappen in deze vooral op technisch niveau met elkaar discussiëren, zonder veel oog voor de mee-koppelkansen rond natuur en recreatie. Op de Waterdag dienen in de visie van de ChristenUnie beide aspecten aan bod te komen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof merkt in de eerste plaats, in reactie op de vraag van de SP, op dat het niet om twee verschillende onderwerpen gaat.

Spreekster is van mening dat ook voor de mee-koppelkansen het najaar een goed moment is. Er vindt BO plaats over de KWA en de permanente oostelijke aanvoer. Zoals gezegd moet aan het eind van het jaar een go/no-go besluit worden genomen over het vervolg. De provincie zit in dezelfde regiegroep, zodat de commissie ervan verzekerd kan zijn dat er geen onomkeerbare besluiten worden genomen. Thans worden alle feiten verzameld volgens een met elkaar vastgesteld routeplan. In het BO zitten ook de waterschappen. Als de planning onverhoopt versnelt zal zij de commissie daarover tijdig informeren, maar zij verwacht niet dat dit het geval zal zijn, waarmee het najaar een goed moment zou zijn voor de Waterdag.

De heer Van Oosterom is van mening dat het goed is dat de Staten zich verdiepen in deze onderwerpen voordat besluitvorming plaatsvindt. Wat het CDA betreft kan het op 1 dag.

Onder dankzegging aan de ChristenUnie voor het initiatief, merkt de heer Germs op dat de VVD het goed acht dat de Staten zich blijven verdiepen in een belangrijk onderwerp als water. De VVD sluit zich aan bij het CDA om de onderwerpen op 1 dag in het najaar te behandelen, tenzij de waterstroom bij de Hollandse IJssel in dat geval niet goed kan worden geregeld.

De heer De Kruijff deelt mede dat de PvdA het voorstel van een goed voorbereide bijeenkomst in het najaar steunt.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat de SGP het voorstel, met dank aan de ChristenUnie voor het initiatief, steunt.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af, met de constatering dat er ruime steun is voor het initiatief van de ChristenUnie, dat mooi samenloopt met een initiatief dat anders ook ambtelijk en door de bestuurders zou worden genomen; de Waterdag zal in het najaar plaatsvinden.

3. RUIMTE

3.1 Discussie met LTO-Noord; Landbouw en Energie

De voorzitter geeft aan dat dit onderwerp zal worden gestart met een korte presentatie door de heer Van Donselaar, voorzitter LTO Noord.

De bijdrage van de heer Van Donselaar is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

Desgevraagd door de voorzitter, antwoordt spreker dat de zorg van de LTO nu vooral zit op het punt dat er beslissingen worden genomen om de verduurzaming te versnellen en daarbij wordt vergeten het landelijk gebied mee te nemen. In de visie van de LTO zou dit onderwerp veel breder moeten worden opgepakt, bv. in de Gebiedscommissies, zodat alle gevolgen in een breder perspectief worden bekeken. Dat ziet de LTO nu niet gebeuren. Iedere gemeente heeft zijn eigen doelstellingen geformuleerd en gaat daarover besluiten. De LTO vreest dat daarmee zaken gebeuren die eigenlijk niet wenselijk zijn. In feite wordt door de LTO gepleit voor een meer integraal en eensluidend beleid.

Mevrouw Kotkamp geeft aan dat dit voor GroenLinks best een ingewikkeld onderwerp is, vooral als het gaat om duurzame energie versus natuur.

Spreekster memoreert de recente herijking van de PRS/PRV. In het kader van dit onderwerp is juist voor zaken die elkaar in de weg kunnen zitten een aantal criteria opgenomen. Geïnformeerd wordt of de LTO van mening is dat die niet voldoende handvatten biedt voor gemeenten en Gebiedscommissies om de kaders te stellen, in de zin van wanneer al dan niet.

De heer Van Donselaar antwoordt dat de LTO er niet gerust op is dat er thans voldoende afgekaderd is. De LTO vindt dat het besispunt nog steeds sterk bij de gemeente ligt, hetgeen de LTO in dit geval spannend acht. Het is derhalve een uiting van zorg.

Mevrouw Koelewijn merkt op dat het CDA zich wel herkent in het standpunt van de LTO. Ook de ARK heeft gesproken, bv. over de tijdelijkheid van vergunningen. Voorts hecht zij eraan op te merken dat de mensen op het boerenerf vaak voorloper zijn als het gaat om toepassen van duurzame energie. Spreekster memoreert vervolgens dat het CDA op eigen initiatief in augustus 2016 een bezoek heeft gebracht aan Hamburg. In Hamburg is sprake van een groene daken strategie. Er worden groene daken toegepast, in combinatie met zonne-energie; een optimale toepassing nl. gekoelde daken en het tegengaan van hittestress in de stad. Op grond van de ambities in Hamburg en de snelheid waarmee dat wordt gerealiseerd, meent het CDA dat er zeker meer opties zijn dan zonneweiden.

Mevrouw Broere merkt op dat het de PVV verbaast dat in Nederland niet meer naar de toekomst en de nieuwe ontwikkelingen wordt gekeken en vastgehouden wordt aan zonneweiden en windmolens. Namens de PVV stelt zij de volgende vragen:

- hoeveel ha zonneweide staat er qua opbrengst tegenover een windmolen;
- hoeveel m2 daken kunnen er nog met zonnepanelen worden belegd indien er wordt gestopt met het opgeven van landbouwgrond;
- is bekend of er onderzoek is gedaan naar het effect van een zonneweide op de waterkwaliteit en op de weidevogels;

- is bekend of de SDE-subsidie, die wordt verkregen als een zonneweide wordt aangelegd, afloopt en zo ja, wanneer.

Mevrouw Hoek informeert of de LTO pleit voor een herziening van de opdracht waaraan de provincie moet voldoen. Voorts vraagt 50PLUS zich af of het wellicht zinvol is te kijken naar mobiele velden (een seizoen zonneweide, een seizoen mais, een seizoen gras) en of agrariërs daartoe bereid zouden zijn.

50PLUS sluit zich aan bij de vraag van de PVV over het effect van een zonneweide op de weidevogels.

De heer Boerkamp merkt op dat eenvoudig te duiden is waar geen zonneweiden worden voorgestaan. De LTO heeft tijdens de excursie aangegeven niet heel negatief te staan tegenover de zonneweide bij het knooppunt Eemnes. Geïnformeerd wordt of de LTO kan aangeven waar wel zonneakkers zouden kunnen worden ontwikkeld in de toekomst.

Ook D66 is er voorstander van in deze eerst te kijken in het bebouwd gebied. Op veel staldaken liggen al zonnepanelen, maar ze liggen niet vol. Gezien de huidige technieken, zouden ze wel vol gelegd kunnen worden. De vraag is welke mogelijkheden de LTO ziet om dat voor elkaar te krijgen.

De heer Van Leeuwen sluit zich aan bij de vragen van D66. Het betoog van de LTO is nagenoeg gelijklopend aan de visie van de SGP; eerst kijken naar de bebouwing. De SGP kan zich voorts voorstellen dat gestimuleerd wordt om nieuwe schuren op een dusdanige manier te bouwen dat optimaal gebruik kan worden gemaakt van de zon. De SGP is van mening dat als de daken allemaal vol liggen het vroeg genoeg is om na te gaan denken over zonneweiden.

Mevrouw Vaessen merkt op dat gekeken zou kunnen worden naar combinaties van functies. Ter illustratie wijst zij op Sunny Eggs in Vianen. De kippen moeten volgens de richtlijnen meer dan 50% van de tijd buiten lopen. Kippen zitten het liefst in de schaduw. Dat zou gecombineerd kunnen worden met de zonnepanelen, waaronder de kippen kunnen zitten terwijl er tegelijkertijd stroom wordt opgewerkt. Dat gaat niet ten koste van het landbouwareaal. Geïnformeerd wordt hoe de LTO hier tegenaan kijkt.

De heer Boerkamp wijst erop dat het een wettelijke plicht is om beschutting te bieden aan 50% van het areaal en dat daarvoor handig gebruik kan worden gemaakt van zonnepanelen.

De heer Van Kranenburg memoreert dat ter zake ook wel is gesproken over het opnemen van een ladder (daken, braakliggende grond, akkerbouwgrond) in de regelgeving. Daarvan is afgezien, op grond van de verwachting dat in dat geval de voorgestane meters alternatieve energie niet zouden worden gehaald en het ook technisch een lastige afweging betreft. Geïnformeerd wordt of de LTO een visie heeft over de wijze waarop zij het graag door de provincie geregeld zou willen zien.

De heer Van Donselaar zet uiteen dat het perceel bij het knooppunt Eemnes 6 ha groot is. Als de panelen er liggen wordt er energie opgewekt voor 1000 huishoudens; een molen op die locatie langs de A1 zou voor 1500 huishoudens stroom kunnen opwekken.

De vraag hoeveel m2 daken er nog beschikbaar zijn, vindt spreker lastig te beantwoorden. Er liggen al veel zonnepanelen, maar ook op veel daken nog geen. Spreker denkt dat er nog veel ruimte is. Een probleem waar tegenaan wordt gelopen is echter dat er wel capaciteit moet zijn voor de infra. Er zijn veel stallen in buitengebieden waar men de stroom nog niet kwijt kan. Dat is een punt van aandacht en soms de reden waarom er nog geen zonnepanelen liggen.

Het effect op de waterkwaliteit is nog niet duidelijk. De kans dat de bodem dood gaat is echter aanwezig, omdat er op die grond weinig meer gebeurt. Mogelijk kan dit enigszins worden ondervangen door de zonnepanelen wat hoger te plaatsen. Daarmee wordt het ruimtelijk effect echter wel weer negatiever beïnvloed.

Van SDE-subsidie heeft spreker geen verstand. Het is te verwachten dat het wel een stuk moeilijker wordt als de salderingsregeling vervalt. Spreker gaat er echter vanuit dat daarvoor in dat geval iets anders zal terugkomen.

Mevrouw Broere geeft aan dat zij de vraag met name heeft gesteld omdat de salderingsregeling niet telt voor de SDE-subsidie. Zij zegt toe een en ander te zullen nagaan.

De heer Van Donselaar vervolgt dat volgens de ruimtelijk adviseur van de LTO op 15% van de oppervlakte van provincie panelen zouden moeten liggen om de doestelling te halen. Spreker is daarvan geschrokken, hetgeen de reden is voor zijn aanwezigheid heden. Spreker weet niet zeker onder de 15% ook de windmolens vallen.

Wisselteelt is een sympathieke gedachte, maar het lijkt spreker kostbaar. Technisch is alles mogelijk, maar vaak moet er een kabel in de grond, hetgeen dure investeringen zijn. Vandaar dat de LTO pleit om een maximale termijn van 25 jaar te verbinden aan de tijd van plaatsing. In dat geval moet de investering ook in een bepaalde termijn worden afgeschreven en zal een initiatiefnemer goed moeten nadenken over wat wordt aangehaald. Zonder die termijn ontstaan er wellicht nieuwe vab's. Het effect op de weidevogels is spreker op dit moment niet bekend.

De LTO wil graag verduurzamen, grondgebonden zijn. Alles dat geen ruimte vraagt van het landbouwareaal heeft de voorkeur. Indien het buitengebied wel wordt gebruikt, dient er eerst naar het bouwblok (bebouwd en onbebouwd) en niet –agrarische functies te worden gekeken. Gedacht wordt aan bedrijventerreinen, geluidswallen of schermen, waterbassins, overhoeken, bermen en wellicht pauzelandenschappen. Mogelijkheden die ook de terreinbeheerders en natuurorganisaties naar verwachting niet raken.

Spreker ziet wel een groot concurrentiepunt ontstaan, omdat er veel huurgeld wordt geboden voor zonneakkers. Als daarop niet wordt ingegrepen, heeft dit wellicht tot gevolg dat de nog benodigde grond voor de natuurdoelstellingen moeilijker bereikbaar worden.

Spreker onderschrijft dat, in navolging van Duitsland, meer panelen op de daken zouden moeten kunnen worden gerealiseerd. Spreker is ervan overtuigd dat het aantal steeds verder zal toenemen. Met betrekking tot de suggestie van de VVD, merkt spreker op dat in dat geval de agrarische functie wordt behouden. De LTO handhaaft wel het standpunt dat het beter zou zijn als de kippen de schaduw onder de bomen zochten, omdat die ook nog wat nutriënt opnemen, hetgeen de LTO beter lijkt voor de bodem dan panelen. Van belang is echter dat het agrarisch gebruik is gewaarborgd. Met betrekking tot de ladder, merkt spreker op dat volgens hem het ene kan worden gedaan zonder het andere te laten. Het standpunt van de LTO is heel helder, nl. eerst de daken in bestaand bebouwd gebied alvorens toestemming te verlenen voor het ontwikkelen van zonneakkers in het buitengebied. Indien toch wordt besloten om meer inzet te plegen in het buitengebied om de doelstellingen te behalen, dan ziet de LTO daartoe de eerdergenoemde mogelijkheden.

Desgevraagd door de heer Van Kranenburg, antwoordt spreker dat op dit moment voor ha grond huurprijzen van 3500 – 5000 per jaar worden betaald; met koeien melken of een ha mais kan dat niet worden verdiend.

Mevrouw Broere merkt op dat wel de vraag is wat er geboden wordt als de SDE-subsidie wegvalt.

De heer Boerkamp memoreert de suggestie dat, mede met het oog op nieuwe technieken die ontstaan, de landbouwbestemming erop zou moeten kunnen blijven zodat daar op termijn weer naar teruggekeerd zou kunnen worden. Geïnformeerd wordt of dubbel bestemmen mogelijk is.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat de provinciale systematiek op dit moment alleen enkelvoudige bestemmingen kent. Als wordt voorgestaan het dubbel bestemmen te regelen, dan moet het op het niveau van het gemeentelijk bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. De provincie kan het in haar ruimtelijk beleid wel stimuleren door het in de PRV of te zijner tijd in de omgevingsverordening dusdanig te formuleren dat dergelijke dubbelbestemmingen vanuit provinciaal beleid aanvaardbaar worden gevonden. Op zich acht spreker dit een goede gedachte met het oog op de energierevolutie die er zonder twijfel aankomt. 60% van het grondgebied is agrarisch, zodat die energierevolutie zeker

impact zal hebben op het agrarisch landschap. Spreker is het eens met de LTO dat zinnig gecombineerd ruimtegebruik wel een van de sleutels is in een klein land zoals Nederland. In Nederland worden zware discussies gevoerd over windmolens, maar spreker hecht er wel aan op te merken dat windmolens minder ruimte in beslag nemen; zonnepanelen ligt eenvoudiger, maar er zijn wel veel grond en daken nodig als wordt voorgestaan dezelfde hoeveelheid elektriciteit op te wekken als met een windmolen. Nederland zit middenin die afweging.

Mevrouw Kotkamp begreep in het kader van de nieuwe Omgevingswet dat juist dit soort vragen de basis waren om het te veranderen. Zij begrijpt dat het in de huidige situatie ingewikkeld is, maar met de nieuwe Omgevingswet moet het naar verwachting eenvoudiger zijn. Gedeputeerde Krol bevestigt het vorenstaande, maar dat duurt nog wel tot 2020.

Mevrouw Koelewijn kan zich voorstellen dat op dit onderwerp eveneens wordt samengewerkt met de waterschappen. Op het moment dat gesproken wordt over het plaatsen van zonnepanelen of bv. het toepassen van groene daken, gaat het naast hittestress ook over waterbeheer. Daar kan derhalve ook een win-winsituatie ontstaan.

Gedeputeerde Krol onderschrijft dit. Het gaat niet om een opgave van een van de overheden. Windmolens op zee, aardgas in Groningen, de SDE-subsidie of salderingsregeling betreffen een Rijksopgave; als het gaat om de ruimtelijke implicaties is het veelal een provinciale opgave en gemeenten en waterschappen zijn eveneens hard nodig om die opgave te realiseren. De waterschappen zijn al buitengewoon innovatief en effectief bezig met manieren om duurzame energie op te wekken. Al die combinaties kunnen worden gemaakt en ze zijn in combinatie met elkaar nodig om de grote impact op de ruimte gecoördineerd en verstandig in te vullen en bovenal om aan de opgave te voldoen, want, conform hetgeen Nederland mede heeft afgesproken/ondertekend, is het in 2050 afgelopen met de fossiele brandstof in Nederland.

De voorzitter bedankt de heer Van Donselaar voor zijn komst en inbreng. Het standpunt van de LTO is duidelijk voor het voetlicht gebracht. Er zijn ideeën uitgewisseld waarmee de commissie in de toekomst rond de Omgevingsvisie op het moment dat weer met Energie wordt verdergegaan haar voordeel kan doen.

3.2 Memorandum BOB Winkelleegstand

De voorzitter memoreert dat dit memo in de vorige vergadering ook op de agenda stond. De PvdA heeft vragen gesteld naar aanleiding van het resultaat van het Koopstromenonderzoek; deze zijn inmiddels voor een deel beantwoord. Spreekster informeert of de PvdA met de antwoorden kan leven, dan wel nog aanvullende vragen heeft en op welk punt de PvdA in gesprek wil met de commissie.

De heer Van Muilekom licht toe dat de PvdA de commissie de vraag voorlegt of de provincie invulling zou moeten geven aan het Retailbeleid of dat dit in principe thuishoort bij de gemeente, i.c. moet de provincie zich in detail bemoeien met bv. hoeveel m2 sportwinkel in een gemeente moet zijn. Het Retailbeleid valt onder de portefeuille transformatie-opgave. In de visie van de PvdA is transformatie van panden een onderdeel van hoe het Retailbeleid handen en voeten wordt gegeven. Het lijkt de PvdA logischer dat Retailbeleid door de portefeuillehouder economie wordt getrokken. Spreker memoreert dat bij de herijking PRS/PRV een motie is aangenomen over de flexibele m2. De vraag is of de commissie van mening is dat het aan de gemeente is om met buurgemeenten te komen tot een oplossing, bv. in de vorm van maatwerk, of dat de provincie hier bovenop zou moeten zitten door middel van het stellen van regels vooraf waaraan gemeenten zich moeten houden. Tot slot constateert de PvdA dat PS voor vaststelling weer bij dit onderwerp worden betrokken. In de tussentijd moeten de Staten kennelijk even op hun handen zitten. De vraag is of dat gewenst wordt geacht.

De voorzitter wijst erop dat het BOB-traject nog loopt en een aantal vragen nog in dat kader aan de orde kan komen.

De heer Van Muilekom merkt op dat de voorkeur van de PvdA niet uitgaat naar BOB-trajecten naast ambtelijke trajecten.

De voorzitter memoreert, dat de Staten hiervoor in dit geval wel hebben gekozen.

Gedeputeerde Kol memoreert dat PS GS in het kader van het opstellen van de Retailvisie hebben opgedragen dit met zoveel mogelijk partners samen te doen. In de optiek van het College houdt dat in dat ook PS daarbij op een ordentelijke manier worden betrokken en daarover derhalve tussentijds met PS zal worden gecommuniceerd. Daar horen overigens de vragen van de PvdA bij. In de visie van spreker trekt de PvdA nogal snel conclusies. Bij het opstellen van de Retailvisie is de fundamentele vraag die met elkaar in dat proces moet worden beantwoord wat al dan niet des provincie is. Spreker heeft daarover overigens wel een mening. De buurprovincies Noord- en Zuid-Holland voeren al jaren een Retailbeleid uit, waarbij de provincie een rol vervult.

Op grond van de onderzoeken door Q&A en het recente Koopstromenonderzoek blijkt duidelijk dat er een groot vraagstuk ligt dat verder gaat dan de vraag van de individuele gemeenten. Het heeft een relatie met elkaar; als de ene gemeente wat doet, doet dat iets bij de andere gemeente, enz. Dat rechtvaardigt in zijn visie op zijn minst dat bij het opstellen van een Retailvisie wordt afgewogen of de regionale overheid daarin geen rol kan/moet spelen.

Het College is een collegiaal bestuur. In de eerste vergadering wordt bepaald wie wat gaat doen. Bij die verdeling destijds is afgesproken dat gedeputeerde Van den Berg de portefeuille Economie en Ruimte voor zijn rekening neemt en spreker de portefeuille Retail. Dat werkt in zijn optiek uitstekend. Ter illustratie vestigt hij in deze de aandacht op de herijking PRS/PRV dat door gedeputeerde Van den Berg is getrokken en waarbij spreker een vraagstuk ter zake van de Retail heeft behandeld. Een en ander heeft toch tot een integrale en afgewogen besluitvorming geleid. Met betrekking tot het Retailbeleid is de planning dat GS voor het zomerreces een Retailvisie vaststellen, die op 11 september in RGW en 25 september a.s. in PS wordt besproken. Spreker kan zich voorstellen, dat de commissie voor de zomer nog een keer wordt geïnformeerd over de stand van zaken.

Overigens is spreker van mening dat vorenstaande reactie op de vragen van de PvdA in grote lijnen ook al in de schriftelijke beantwoording staat.

De voorzitter deelt, in aanvulling op de planning, mede dat eind april nog een bijeenkomst BOB Winkelleegstand plaatsvindt, waarvan het resultaat in de RGW-vergadering in mei wordt besproken. Er is derhalve nog voldoende gelegenheid om op dat moment uitgebreider stil te staan bij de vraag over met name de rol van de provincie.

Mevrouw Chidi deelt mede dat D66 wel een uitdaging ziet voor de provincie, maar het thans wat prematuur vindt daarover uitgebreid te spreken. Spreekster kan zich voorstellen dat het resultaat van de BOB-bijeenkomst in april wordt afgewacht en de Retailvisie in september, zodat de discussie op basis van de inhoud kan worden gevoerd.

De heer Ijssennagger merkt op dat de PVV op het standpunt staat dat de portefeuillehouder Economische Zaken trekker zou moeten zijn van dit proces, omdat de economische aspecten belangrijker worden geacht dan de ruimtelijke.

De vraag over de rol van de provincie acht de PVV enigszins een open deur, omdat de provincie met dit onderwerp is begonnen. De PVV is van mening dat die rol wel een andere is dan bv. met het proces BOB Wonen waar een probleem ligt dat de provincie wil oplossen. De PvdA geeft aan dat het probleem van de leegstand des gemeente is, maar het heeft wel te maken met minder zuinig ruimtegebruik. In dat kader trekt de PVV de parallel met de Kantorenvisie waar het in feite om hetzelfde gaat.

Op grond van het vorenstaande, deelt de PVV de visie van de gedeputeerde ter zake van het ruimtegebruik. De PVV is van mening dat de provincie in deze een coördinerende rol zou moeten vervullen.

Mevrouw Ens geeft aan dat het de VVD verheugt dat de PvdA dit onderwerp aan de orde stelt, omdat zij deels dezelfde vragen heeft.

Spreekster onderschrijft dat de Staten wel de gelegenheid krijgen om over dit onderwerp te spreken, maar ondertussen wordt er ambtelijk al wel aan het Retailbeleid gewerkt en heeft zij het gevoel dat de Staten daarvoor nog maar weinig input hebben kunnen meegeven. De Staten kunnen zich wel op allerlei manieren informeren, maar dat wil nog niet zeggen dat hetgeen zij leert/meekrijgt ook een plek krijgt in het beleid.

Zij memoreert dat D66 aangeeft het heden te vroeg te vinden om over dit onderwerp te spreken. Indien echter wordt afgewacht, dan staat er op een gegeven moment een voorstel op papier en is de ruimte om daarover wat te zeggen nog maar beperkt.

Er ligt een uitdaging voor de provincie en de vraag die de PvdA juist voorlegt is of de provincie die uitdaging ook moet oppakken.

Ten aanzien van onder welke portefeuille binnen het College dit onderwerp zou moeten vallen constateert spreekster een discrepantie bij de PVV. Enerzijds wordt gesproken over de portefeuille Economie en anderzijds wordt aangegeven dat het over ruimtegebruik gaat. De VVD staat overigens op het standpunt dat het aan het College is hoe zij de onderwerpen onderling verdeelt.

Volgens de VVD is dit het moment waarop de Staten nog iets kunnen aangeven over hoe zwaar het middel zou moeten worden dat de provincie gaat inzetten. Het is spreekster nog niet geheel duidelijk of een dergelijk zwaar instrument zoals bij de kantorenaanpak wordt voorgestaan, of een beleidsstuk waarvan de provincie hoopt dat gemeenten daarvan kennisnemen. Het lijkt de VVD van belang om na te gaan hoeveel macht de provincie naar zich toe wil halen om op dit vraagstuk iets te doen.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de voorzitter, antwoordt spreekster dat als GS voor de zomer een Retailvisie willen vaststellen er in april niet veel meer te doen valt.

Gedeputeerde Krol hecht eraan op te merken dat de keuze om al dan niet zwaar provinciaal instrumentarium in te zetten niet is gemaakt, ook niet door het College. Met elkaar zal daarover tot een goede afweging moeten worden gekomen. Het is op dit moment echter niet de wens en de inzet van het College om een vergelijkbaar traject als bij de kantoren te volgen, omdat de problematiek niet vergelijkbaar is. Dat laat onverlet dat het College wel vindt dat er een groot vraagstuk is waar een provinciale rol gerechtvaardigd is.

De heer Westerlaken merkt op dat het ook het CDA verheugt dat de PvdA dit onderwerp heeft geagendeerd. Spreker memoreert dat het CDA bij de behandeling van de herijking PRS/PRV heeft aangegeven een bijdrage te willen leveren bij de totstandkoming van een Retailvisie en op grond daarvan verzocht in de PRS/PRV geen onomkeerbare zaken te veranderen die de totstandkoming van een Retailvisie onmogelijk zouden maken. Op grond van het vorenstaande, sluit het CDA zich aan bij het voorstel zodat dat is neergelegd in het memo. De Staten krijgen daarin de ruimte om mee te praten en richting te geven; daarna komt pas aan de orde welke keuze de Staten willen maken over de zwaarte van de rol van de provincie. Het CDA geeft in overweging de vragen van de PvdA mee te nemen in de voorbereiding van de bijeenkomst in april.

De heer Van Kranenburg memoreert de vraag van de ChristenUnie bij welke nog vast te stellen visies de provincie, indien politiek gewenst, nog gebruik kan maken van het inpassingsinstrumentarium. Wat gesteld is naar aanleiding van de vragen over de Retailvisie kan de ChristenUnie mee leven. In het kader van de BOB Winkelleegstand hecht de ChristenUnie aan een openbare bijeenkomst. Verzocht wordt daarvoor eveneens de opstellers van het Koopstromenonderzoek en de gemeenten uit te nodigen. Voor de verdere afweging die in de loop van dit jaar moet worden gemaakt acht de ChristenUnie het van belang te vernemen wat gemeenten vinden, voelen, denken.

Voor wat betreft de afronding van de BOB Winkelleegstand vraagt de ChristenUnie zich af of alle meedenkers in het proces aan het eind worden geïnformeerd over de besluitvorming door de Staten. In het kader van 'in verbinding' lijkt dit de ChristenUnie van belang.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat de SGP zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van de ChristenUnie. Voor het overige komt de SGP nader op dit onderwerp terug in de bijeenkomst BOB Winkelleegstand in april.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks zich aansluit bij de laatste opmerking van de SGP.

Gedeputeerde Krol deelt mede dat voor de volgende commissievergadering een antwoord tegemoet kan worden gezien op de vraag van de ChristenUnie over waar het instrumentarium van het inpassingsplan theoretisch nog zou kunnen worden ingezet.

De voorzitter stelt vast dat voor het overige vragen zijn gesteld die meer de organisatie van de BOB Winkelleegstand aangaan. Uit de discussie die heden is gevoerd heeft spreekster een aantal punten gehaald die zij goed acht om mee te nemen bij de voorbereiding van de bijeenkomst. Wellicht is een suggestie om die bijeenkomst samen met het aantal leden van de commissie voor te breiden.

De heer Van Muilekom merkt op dat hij behoefte heeft aan een soort startnotitie waarin het proces van de totstandkoming van een Retailvisie en de BOB Winkelleegstand in elkaar worden gevlochten, zodat duidelijk is hoe de rolverdeling is en wanneer welke discussie plaatsvindt en daarmee wanneer een inbreng kan worden geleverd.

Mevrouw Chidi deelt mede dat D66 zich kan aansluiten bij het verzoek van de PvdA. Voorts heeft spreekster behoefte aan inzage in een al afgesloten Retaildeal van een provincie.

De voorzitter steunt de suggestie van de PvdA en resumeert de vraag van de PvdA om de twee ritmes van de ontwikkeling van de Retailvisie en de BOB Winkelleegstand goed in beeld te brengen.

Gedeputeerde Krol hecht er in de eerste plaats aan om op te merken dat hij bij BOB Wonen heeft ervaren dat het soms ingewikkeld werd tussen het BOB traject enerzijds en het proces van het College anderzijds, waardoor er een rommelig proces ontstond waarmee het onderwerp in feite geen recht werd gedaan. Spreker geeft mee ervoor te waken dat ter zake van de Retail een zelfde situatie ontstaat. Hij kan zich voorstellen dat de afstemming tussen een aantal stappen die PS in de BOB Winkelleegstand willen zetten en de stappen die GS willen zetten in het kader van een Retailvisie in een soort startnotitie worden vastgelegd.

Er zijn Retaildeals gesloten tussen het Ministerie van Economische zaken en alle provincies. Spreker zegt de commissie naar aanleiding van het verzoek van D66 een digitaal exemplaar toe.

Mevrouw Kotkamp en de heer Van Kranenburg stellen zich beschikbaar om mee te denken met de voorbereiding van de BOB Winkelleegstand bijeenkomst in april. De heer Van Muilekom maakt in deze nog een voorbehoud in afwachting van de planning, omdat de PvdA op het standpunt staat dat het onderdeel moet uitmaken van het grotere geheel.

Mevrouw Kotkamp merkt op er voorstander van te zijn de twee lijnen duidelijk te houden; wel integraal benaderen en kijken hoe ze elkaar raken en in de voorbereiding duidelijk de afspraak te maken wat de relatie tussen beide trajecten is.

De voorzitter rond de bespreking over dit onderwerp af.

3.3 Statenbrief Monitoringrapporten 2015 en 2016 natuurwaarden Soesterberg

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de PvdD.

Mevrouw Keller wijst erop dat de veldleeuweriken in Soesterberg al eerder aan de orde zijn geweest. De PvdD blijft zich ongerust maken. In de vorige vergadering is aangegeven dat de natuur is ingericht en thans verder wordt gegaan met de inrichting van het gebied. Nu blijkt uit monitoring dat, naast een aantal andere soorten, vooral de veldleeuwerik heel kwetsbaar is en dat de populatie afneemt. In Soesterberg is sprake van een hele grote populatie, waarmee in de visie van de PvdD zuinig omgegaan zou moeten worden. De veldleeuwerik verdwijnt bij extra activiteiten in hun leefgebied. Dat blijkt ook bv. uit de aanleg van het Wethouder Lenneppad. Binnen 75 m aan weerszijden van dit fietspad is de veldleeuwerik verdwenen. Op grond van het vorenstaande, verzoekt de PvdD bij toekomstige ontheffingsaanvragen nadrukkelijk rekening te houden met de aanwezigheid en bescherming van de veldleeuwerik. Overigens vraagt de PvdD zich af hoe de veldleeuwerikpopulatie meetelt in de afweging bij de verdere inrichting van het gebied (huizenbouw, horeca).

Gedeputeerde Krol zet uiteen dat het heel goed gaat met de veldleeuweriken op de vliegbasis. Hetzelfde ecologische onderzoek waaraan de PvdD refereert laat zien dat de veldleeuwerikterritoria van 136 in 2011 zijn gegroeid naar 233 in 2016. Enerzijds verheugt spreker dit, omdat dit soort robuuste veldleeuwerikpopulaties uniek zijn in Nederland; anderzijds brengt dat ook een zware opdracht met zich mee, omdat bij de toekomstige ontwikkelingen op de vliegbasis goed rekening zal moeten worden gehouden met die populatie veldleeuweriken naast andere belangrijke flora & fauna die op de vliegbasis zitten.

Bij de ontwikkeling van de woonwijk gebeurt dat door tussen de woonwijk en het natuurgebied een natuurlijke barrière te creëren in de vorm van een aarden wal, waterpartij of combinaties daarvan. Voorts wijst spreker op de regelgeving waaraan de provincie zich moet houden als het gaat over de toetsing op de staat van instandhouding van de soort. Er mag derhalve van worden uitgegaan dat de provincie er alles aan zal doen om de populatie veldleeuweriken niet te schaden.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Keller, bevestigt spreker dat het aantal veldleeuweriken in de omgeving van het fietspad is afgenomen. Sinds de openstelling is het aantal op de vliegbasis an sich echter sterk toegenomen. Het is derhalve wel degelijk mogelijk om met menselijk gebruik van de vliegbasis een goede populatie veldleeuweriken in stand te houden. Spreker zal niet ontkennen dat huizenbouw in het zuidelijk deel van de vliegbasis consequenties zal hebben voor de populatie. In het kader van de duurzame instandhouding is de provincie echter verplicht om aan te tonen welke mitigatiemaatregelen worden getroffen om de negatieve effecten daarvan zo klein mogelijk te houden; daarnaast is de provincie verplicht om dat te monitoren en jaarlijks via een rapportage aan te tonen.

De heer De Heer is van mening dat uit de inventarisatierapporten, die ten grondslag liggen aan deze discussie, blijkt dat het enerzijds goed gaat met de veldleeuwerik, maar dat anderzijds de instandhouding moeilijk is te combineren met recreatie. Dat blijkt ook uit het feit dat de veldleeuwerik aan weerszijden van het fietspad is verdwenen. Het ecologisch rapport ondersteunt derhalve het tot nog toe door de provincie gevoerde beleid, nl. de landingsbaan een groot deel van het jaar afsluiten en heel voorzichtig zijn met ontwikkelingen elders. De ChristenUnie staat op het standpunt dat het provinciale beleid thans heel evenwichtig is. Er moet niet worden gepleit voor verdere openstelling van de landingsbaan, noch voor het stopzetten van alle activiteiten. Het is de kunst om de balans goed te bewaren.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks zich in grote lijnen kan aansluiten bij het betoog van de ChristenUnie. GroenLinks deelt de zorg van de PvdD wel. Het besluit om er te gaan bouwen is echter op enig moment genomen. De buffer is van groot belang. Uit de rapportage blijkt echter ook dat hoe meer er wordt bebouwd en opengesteld, hoe meer buffer er nodig is en hoe kleiner het leefgebied van de veldleeuwerik wordt.

Zij kan zich voorstellen dat de zorg van de PvdD met name is veroorzaakt door de toonzetting van de Statenbrief, waaruit enigszins een soort achteloosheid straalt, hetgeen naar verwachting niet de bedoeling van het College is geweest.

Gedeputeerde Krol benadrukt dat hij in het memo in deze absoluut geen achteloosheid heeft willen uitstralen. Er kan niet worden ontkend dat de ontwikkelingen op de vliegbasis Soesterberg ten koste gaat van groen. Dat zijn keuzes die beide gemeentebesturen en het provinciebestuur lang geleden met elkaar hebben gemaakt, m.n. ter financiering van een hele grote groene opgave. Dat is uniek in Nederland. In het memo heeft spreker proberen aan te geven dat het beleid werkt en dat het lukt om de balans te bewaren.

Overigens licht spreker toe dat er geen 550 woningen worden gebouwd, zoals ooit met het Rijk is afgesproken, maar misschien nog maar ruim 200. Daarmee wordt de belasting ook veel minder dan gedacht.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af en draagt het voorzitterschap over aan mevrouw Vaessen.

3.4 Memo BOB Wonen

De voorzitter, mevrouw Vaessen, memoreert dat dit het eindproduct is van de begeleidingsgroep BOB Wonen. Zij geeft mevrouw Dekker het woord voor een korte toelichting.

Mevrouw Dekker, voorzitter van de begeleidingsgroep, is van mening dat er een helder advies ligt na een lang traject dat wat heeft gewrongen met het tempo waarin feitelijk geacteerd had moeten worden om goed in lijn te zijn met de Visie Binnenstedelijke Ontwikkeling; een verbeterpunt dat in toekomstige gevallen zal worden meegenomen.

Inhoudelijk is met elkaar tot twee aanbevelingen gekomen, nl. om onderzoek uit te voeren gericht op wat er in de diverse gemeenten gebeurt/zou moeten gebeuren en op basis daarvan regie te voeren, wetende dat de provincie geen dwingend instrumentarium heeft. GS wordt aanbevolen de inhoud van de voorliggende Statenbrief mee te nemen in het Uitvoeringsplan Binnenstedelijke Ontwikkeling.

De voorzitter informeert of de commissie zich in vorenstaand voorstel kan vinden.

De heer Ijssennagger memoreert dat de PVV, zoals bekend, ongelukkig is met de keuze van de meerderheid om BOB Wonen onder te schuiven bij Binnenstedelijke Ontwikkeling.

De PVV geeft mee dat het voorgestelde onderzoek zonder vooringenomenheid moet worden uitgevoerd. Indien blijkt dat er enorme behoefte is aan wonen buiten de rode contour, dan moet dat in het resultaat van het onderzoek staan. De politieke discussie daarover wordt vervolgens naar aanleiding van het rapport gevoerd.

Mevrouw Eijsbroek deelt mede dat de VVD het, in aanvulling op het betoog van de voorzitter van de begeleidingsgroep, van belang acht dat bij de centrale doelstelling van het Programma Binnenstedelijke Ontwikkeling inclusief wonen wordt gebleven, i.c. dat de provinciale woningbouwopgave met behoud van de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid in de provincie wordt gerealiseerd.

Het belang van het onderwerp bevindt zich op het vlak van de wet- en regelgeving, waarbij de VVD het belangrijk vindt om steeds te benadrukken dat de provincie de uitvoerende instantie is.

Veel punten zijn nog wat algemeen. Dat is echter standaard bij dit soort programma's. De VVD heeft derhalve desondanks hoge verwachtingen.

De VVD hecht eraan daarbij de volgende suggesties mee te geven.

Ten aanzien van het integraal provinciaal onderzoek naar de problemen van de huidige woningmarkten, acht de VVD het van belang dat aandacht wordt besteed aan de kwalitatieve- en kwantitatieve vragen, waarbij er in ieder geval voor wordt gepleit om de bevolkingsopbouw wat

nadrukkelijker naar voren te halen. De VVD merkt dat de wachtlijsten voor huurwoningen voor ouderen knelt; dat geldt eveneens voor de koopwoningen. De VVD pleit ervoor daaraan specifiek aandacht te geven.

Daarnaast is de vraag hoe wordt voorgestaan om het te realiseren. Veel Nederlanders willen in de Europese Topregio wonen.

Desgevraagd door mevrouw Dekker, antwoordt spreekster dat de bedoeling van de VVD is specifiek aandacht te vragen voor de naar voren gebrachte punten, omdat de programmapunten nu wat algemeen zijn geformuleerd.

Mevrouw Dekker wijst erop dat het advies gezamenlijk is opgesteld en een ieder de gelegenheid heeft gehad daarvoor haar/zijn inbreng te leveren. Er wordt thans niet over het Uitvoeringsprogramma gesproken. De vraag ligt voor of de commissie zich erin kan vinden dat het voorliggende advies dat in het kader van BOB Wonen gezamenlijk is opgesteld mee te geven aan de gedeputeerde om er zijn voordeel mee te doen bij de uitwerking van het Uitvoeringsprogramma. Mevrouw Eijsbroek antwoordt dat een en ander het gevolg is van het proces dat gedeputeerde Krol bij het vorige agendapunt al aan de orde heeft gesteld.

Spreekster vervolgt tot slot dat van belang wordt geacht dat goed wordt gekeken hoe processen kunnen worden versoepeld en daarbij de U-10 evaluatie wordt meegenomen.

Mevrouw Koelewijn deelt mede dat het CDA ter zake van het onderzoek de suggestie meegeeft de onevenwichtigheid in de huidige bouwvolumes per gemeente mee te nemen. Op die manier wordt een goed inzicht verkregen en kunnen wellicht problemen van onvoldoende ruimte binnen de rode contouren worden opgelost.

In het kader van de regisserende rol van de provincie, zou, in de visie van het CDA, ook gekeken kunnen worden naar het instrument van de regionale woonvisies. Dat instrument wordt thans niet genoemd, maar staat de provincie wel ter beschikking.

De heer Van Muilekom merkt op dat in de Statenbrief niet geheel tot zijn recht komt wat aan GS wordt gevraagd. Bij de agenda is eveneens een verslag van een tweetal bijeenkomsten gevoegd. De PvdA stelt ter verduidelijking voor de punten die in het verslag onder rol provincie staan (blz. 1) expliciet op te nemen in de Statenbrief.

Mevrouw Kotkamp is van mening dat de commissie, indien thans de politieke discussie opnieuw wordt gevoerd, naar verwachting niet tot een eenduidig advies richting GS komt. Het advies dat thans voorligt is in de visie van GroenLinks redelijk politiek neutraal geformuleerd, in de zin dat de Staten nog wat informatie missen om tot een goede besluitvorming te komen over het Uitvoeringsprogramma.

De heer Van Muilekom is van mening dat de Staten duidelijke kaders moeten stellen en boodschappen moeten meegeven. De PvdA wijst er slechts op dat in het verslag een vijftal punten staat genoemd dat uit de twee bijeenkomsten is gekomen waaraan in de visie van de PvdA aandacht zou moeten worden gegeven.

Mevrouw Dekker onderschrijft dat in het verslag een aantal zinvolle en goede suggesties staat. Het advies is neutraler/breder geformuleerd. In de daarin genoemde twee hoofdaspecten kon een ieder zich goed vinden. Zij kan zich voorstellen dat het verslag als bijlage bij het advies wordt gevoegd.

De heer Van Muilekom geeft aan dat de PvdA de twee punten te vaag geformuleerd vindt, hetgeen bij de totstandkoming van het advies ook is opgemerkt. De PvdA is er voorstander van duidelijk te vermelden waarnaar onderzoek zou moeten worden gedaan en, als een actievere rol van de provincie wordt voorgestaan, waar de provincie die zou willen zien.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Kotkamp, antwoordt de heer Van Muilekom dat hetgeen GroenLinks noemt punten zijn die in de bijlage staan en niet in de Statenbrief.

Mevrouw Koelewijn deelt mede dat het CDA de suggestie om het verslag als bijlage bij de Statenbrief te voegen steunt.

Mevrouw Chidi memoreert in de bijeenkomst van de woordvoerders Wonen te hebben aangegeven dat het haar verheugde dat tot een gezamenlijk advies was gekomen. D66 stelt voor in te stemmen met het advies. D66 heeft er geen moeite mee het verslag daaraan als bijlage toe te voegen.

Mevrouw Hoek merkt op dat in het advies ter zake het onderzoek staat dat er meer inzicht zou moeten zijn in verschillende aspecten van de problematiek, zoals wat heeft de provincie nodig qua woningen w.o. koopwoningen in diverse categorieën. 50PLUS pleit ervoor dit te wijzigen in sociale koopwoningen, omdat dit een belangrijke schakel is voor ouderen die van hun grotere/duurdere woning naar een kleinere/goedkopere woning willen. Dat brengt ook een doorstroming in de behoefte aan woningen op gang.

Met betrekking tot de regisserende rol van de provincie, is 50PLUS van mening dat de provincie, als een gemeente in overleg met de provincie buiten de rode contour gaat bouwen, een rol moet hebben om te beoordelen of het in de woonvisie past om ook te kijken naar de sociale sector woningen.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat de SGP zich kan vinden in het advies. Zoals ook steeds in de besprekingen naar voren is gebracht, staat de SGP op het standpunt dat de kleinere kernen onderbelicht blijven. Daarvoor wordt aandacht gevraagd.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks zich kan vinden in het voorstel.

Mevrouw Poppe deelt mede dat de SP zich kan vinden in het voorstel. De SP verzoekt de Staten op de hoogte te houden van de uitkomsten van het onderzoek.

Mevrouw Keller deelt mede dat de PvdD zich kan vinden in het voorstel.

Mevrouw De Haan deelt mede dat de ChristenUnie zich kan vinden in het advies. Zij hecht eraan op te merken dat er in de afgelopen tijd diverse sessies hebben plaatsgevonden waar dit onderwerp op de agenda stond. Daarna is er nog de gelegenheid geboden om reacties te geven. Het verbaast spreekster derhalve dat er thans buiten het BOB-advies weer nieuwe informatie boven tafel komt. Dit is de afronding van de BOB Wonen. De ChristenUnie wacht de reactie van GS met belangstelling af. Tot slot vraagt de ChristenUnie op welke wijze alle betrokkenen in het BOB-traject worden geïnformeerd over de BOB Wonen en de afronding daarvan.

Mevrouw Koelewijn geeft aan dat op de agenda ter bespreking staat. De discussie die thans is gevoerd is wellicht toch een stap die met elkaar moet worden genomen om tot afronding van de BOB Wonen te komen.

Mevrouw Dekker, voorzitter van de begeleidingsgroep, memoreert dat een aantal keren is gesproken over wat de inhoud van het advies zou moeten zijn. Het advies is toegespitst op de punten waarin een ieder zich kon vinden. Feit is dat er vanuit verschillende partijen ook nog andere wensen en opmerkingen leven. In haar visie komt de commissie daarover weer te spreken op het moment dat de concrete invulling in het Uitvoeringsprogramma voorligt. Wellicht is niet duidelijk uit de agenda gebleken dat het advies ter vaststelling voorlag. Spreekster onderschrijft dat dit onderwerp veel teweeg heeft gebracht en sterk leefde. Zij heeft derhalve begrip voor het feit dat thans van deze gelegenheid gebruik is gemaakt een en ander nog een keer voor het voetlicht te brengen. Zij zou echter het gevoel, zoals D66 het verwoordde, dat de Staten er gezamenlijk in zijn geslaagd om twee stevige adviezen neer te leggen toch even willen vieren.

De voorzitter stelt voor het advies, inclusief de bijlage, door te sturen naar GS. Alle opmerkingen, die heden naar voren zijn gebracht, zijn genotuleerd en kunnen via het verslag door GS ter harte worden genomen.

Gedeputeerde Krol merkt op dat het College het proces, dat op sommige momenten spannend is geweest, waardeert en datgene dat de Staten hebben ingebracht ter harte zal nemen. De Staten zijn uiteindelijk gezamenlijk tot een aantal aanbevelingen gekomen, dat voor het Uitvoeringsprogramma van het College van wezenlijk belang is. Hoe de twee aanbevelingen (het onderzoek en de regisserende rol voor de provincie) in het Uitvoeringsprogramma zijn geland zal aan de Staten ter kennis worden gebracht. De facts en figures rondom de woningmarkt zullen in beeld worden gebracht. Aan een externe adviseur zal worden gevraagd de provincie daarbij behulpzaam te zijn. Er zal zeker gebruik worden gemaakt van de aanwezige kennis en kunde bij gemeentelijke partners of samenwerkingsverbanden van gemeenten.

De rol voor de provincie is een spannend onderwerp van gesprek geweest tussen PS en GS. De provincie heeft, anders dan haar RO-instrumentarium, niet van nature een regisserende rol op het gebied van huisvesting. Die regisserende rol moet worden verdiend. Dat kan worden bereikt door in een gelijkwaardige rol met de gemeentelijke partners op te trekken, samen te proberen het beleid vorm te geven, zodat aan de provincie een regisserende rol wordt gegund. De provincie moet iets inbrengen, waardoor zij die rol gelegitimeerd krijgt. Dat doet de provincie door een onafhankelijke partner te zijn, mede te agenderen, kennis en kunde in te brengen.

Bij het opstellen en realiseren van het Uitvoeringsprogramma zullen de Staten worden betrokken, in de zin dat het niet ter vaststelling aan de Staten zal worden voorgelegd, maar wel ter informatie.

Het verheugt mevrouw Eijsbroek dat het proces thans zo kan worden voortgezet. In procesmatige zin is spreekster er voorstander van dat er toch voor dit soort, soms wat moeizame processen, ruimte kan blijven. Zij pleit ervoor met elkaar van dit proces te leren.

Gedeputeerde Krol merkt op dat er in zijn visie niets mis is met kritische trajecten, waarbij GS en PS of PS onderling zo nu en dan botsen op een bepaald onderwerp. Het is ook prima als PS soms een actievere rol van de provincie wensen dan kan vanuit de wettelijke mogelijkheden. Hij ervaart dat het wat spannend wordt als GS en PS elkaar echt in de weg zitten, waarop spreker bij een eerder agendapunt heeft gewezen. Het is de kunst om te mogen botsen/verschil van opinie te hebben, maar daarbij wel in de gaten te houden dat GS en PS in de ogen van de samenleving één overheid is.

Mevrouw Chidi geeft aan dat het D66 heeft verheugd dat bij GS de ruimte er was voor het stevige gesprek. Voorts hecht spreekster eraan nogmaals te benadrukken dat het D66 bovenal verheugt dat de Staten erin zijn geslaagd gezamenlijk twee stevige adviezen mee te geven.

Mevrouw Kotkamp informeert in aanvulling op de opmerking van de VVD op of dit proces nog wordt geëvalueerd, zodat eventuele verbeterpunten kunnen worden meegenomen in het kader van de BOB Retail.

De voorzitter acht dit een goede suggestie en vraagt de begeleidingsgroep daartoe het initiatief te nemen.

Mevrouw Dekker, voorzitter begeleidingsgroep, merkt op dit iets breder te willen trekken. Twee jaar geleden is met BOB Wonen gestart. Op dat moment was nog de zoektocht hoe hieraan het beste invulling zou kunnen worden gegeven. In haar visie heeft de BOB Wonen veel inzichten gebracht. Wat haar betreft is er aanleiding om na te gaan hoe een BOB idealiter zou moeten worden ingericht. Zij zou het toejuichten dit nog een keer goed in het Presidium en wellicht wat breder tegen het licht te houden.

De heer Van Muilekom deelt mede dat het de PvdA verheugt dat het verslag als bijlage bij de Statenbrief zal worden gevoegd.

Spreker citeert vervolgens uit de Statenbrief de zin (2^e alinea onder Inleiding): "Vervolgens is er een memo opgesteld, waarin de rol die de provincie mogelijk zou kunnen innemen wordt toegelicht, met uiteraard de nodige nuances."

De PvdA zou het College er slechts op willen wijzen dat in de stukken allerlei inzichten zijn opgenomen en het College willen verzoeken daaraan invulling te geven in het Uitvoeringsprogramma. Dan is het in de visie van de PvdA een duidelijk advies.

Mevrouw Dekker memoreert dat mevrouw Engelsman en zij de bevoegdheid hebben gekregen de eindredactie van de Statenbrief te voeren. Zij zegt toe dat nader zal worden bekeken of de inhoud als echt advies kan worden geformuleerd.

De voorzitter rondt de discussie over dit onderwerp af, met de conclusie dat de commissie ermee instemt dat:

- het advies inclusief de bijlage aan het College worden meegegeven om te betrekken bij het Uitvoeringsprogramma BSO;
- de BOB Wonen hiermee als afgerond kan worden beschouwd;
- nog wel teruggekeken zal worden naar het proces om de geleerde lessen helder te krijgen en deze beschikbaar te stellen voor toekomstige BOB-trajecten.

3.5 Evaluatie PRS/PRV

De voorzitter geeft aan dat op dit moment aan de commissie wordt gevraagd hoe zij deze evaluatie vorm wil geven. Van belang is om leerpunten uit de evaluatie te formuleren die o.a. kunnen worden meegenomen in het traject Omgevingsvisie. Een suggestie is dat de Griffie een aantal vragen formuleert die door middel van een schriftelijke ronde door de commissie kunnen worden beantwoord. Het resultaat kan vervolgens in de volgende RGW-vergadering aan de orde komen.

Mevrouw Hoek geeft de voorkeur aan een enquête waarop in een schriftelijke ronde door een ieder input kan worden geleverd.

De heer Van Muilekom geeft als aandachtspunt de ter visie legging mee. De PvdA heeft vastgesteld dat de gemeenten ermee hebben geworsteld om dat goed met de gemeenteraden kort te sluiten. Van belang is dat de ter visie legging in het kader van de Omgevingsvisie goed wordt gepland. De PvdA constateert voorts dat het complexe en enorme documenten betreffen. Het is de PvdA opgevallen dat het m.n. de onderwerpen zijn, die in de hoorzittingen aan bod zijn gekomen, waarmee wat is gedaan.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Broere, antwoordt spreker dat de PvdA thans punten voor de evaluatie aandraagt.

De voorzitter merkt op dat de bedoeling is dat nu wordt bepaald hoe de evaluatie wordt gedaan. Het voorstel is thans dat de Griffie een enquête opstelt en naar de Staten stuurt. Daarin kunnen de punten die de PvdA thans aandraagt naar voren worden gebracht.

Mevrouw Broere stelt voor dat diegenen, die het eens waren met de evaluatie van de PRS/PRV, zich nader buigen over de wijze van aanpak. Het lijkt de PVV geen goed idee, dat de enquête door de Griffie wordt opgesteld.

De heer Van Leeuwen kan zich voorstellen dat de Staten de gelegenheid krijgen punten aan te leveren voor de enquête.

De voorzitter acht dit een goede suggestie. De Griffie zal de Staten daartoe schriftelijk uitnodigen. Desgevraagd door mevrouw Kotkamp, antwoordt spreekster dat afgesproken is dat alleen de Staten het PRS/PRV proces evalueren.

Mevrouw Chidi merkt op dat D66 het wel van belang acht dat insprekers de ruimte krijgen om in die enquête gehoord te worden.

De voorzitter memoreert nogmaals de afspraak die in het kader van de evaluatie is gemaakt. Wat de fracties in deze richting de eigen achterban willen doen, laat zij aan de fracties.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Chidi, geeft spreekster aan dat punten die D66 in de enquête openomen zou willen zien kunnen worden aangedragen via de eerdergenoemde uitnodiging daartoe die via de Griffie zal worden verstuurd.

De heer Van Kranenburg geeft aan dat de evaluatie met name vooruitkijkend naar de Omgevingsvisie wordt gedaan. De ChristenUnie hecht eraan nogmaals nadrukkelijk onder de aandacht aan te bevelen dat de Ad hoc commissie Omgevingsvisie zeer gebaat is bij een goede PRS/PRV-evaluatie.

De voorzitter rondt de discussie af, met de conclusie dat de Staten op korte termijn een uitnodiging van de Griffie tegemoet kunnen zien waarop aangegeven kan worden welke punten de Staten geëvalueerd zouden willen zien door middel van een enquête. Dit onderwerp zal voor de volgende RGW-vergadering worden geagendeerd, waarmee het als input kan dienen voor de Ad hoc commissie Omgevingsvisie.

Mevrouw Broere deelt mede dat de PVV eraan hecht dat de verantwoordelijk portefeuillehouder bij die bespreking aanwezig is, hetgeen door de voorzitter wordt toegezegd.

4. STATENBRIEVEN EN INGEKOMEN STUKKEN, DIE TER INFORMATIE WORDEN AANGEBODEN

4.1 Memo GS gedeputeerde Krol Bomenkap N212 Wilnis landschap en natuur

4.2 Statenbrief slagvaardige en effectieve uitvoering natuurcompensatie

4.3 ARK de omgevingswet burgerbetrokkenheid bij omgevingsplanning

4.4 memo GS gedeputeerde Van den Berg Marinierskazerne Van Braam Houckgeest Doorn

4.5 Statenbrief tweede partiële herziening van de Programmatische aanpak stikstof

5. Sluiting

De voorzitter memoreert dat gedeputeerde Krol binnenkort afscheid zal nemen van de provincie. Dit zal de komende weken op vele momenten worden gememoreerd. Vandaag is het de laatste keer dat gedeputeerde Krol in de commissie RGW aanwezig is. Namens alle aanwezigen en een aantal 'generaties' Statenleden bedankt zij gedeputeerde Krol voor de vele jaren dat hij de commissie heeft voorzien van stukken, vragen heeft beantwoord en mee heeft genomen op werkbezoeken. Zijn bespiegelingen en lengte van bijdragen zijn legendarisch. Daar komt voor RGW op dit moment een eind aan. Gedeputeerde Krol zal zeker worden gemist. Zij wenst gedeputeerde Krol veel succes. Hierna overhandigt zij hem onder applaus namens de commissie een boeket bloemen. Spreekster sluit vervolgens de vergadering, onder dankzegging van ieders komst en inbreng.